

Az I. világháború

Előzményei:

A háborús szövetségi rendszerek kialakulása:

- 1879 Németország - OMM = Kettős Szövetség
- 1882 Kettős Szövetség - Olaszország = Hármas Szövetség

- 1894 Franciaország - Oroszország
- 1904 Franciaország - Anglia
- 1907 Oroszország - Anglia = Antant

- 1908 Az OMM annektálta Boszniát
- 1912 Az első balkáni háború Törökország ellen
- 1913 A második balkáni háború Bulgária ellen

A háború kirobbanásának okai:

- Az európai erőegyensúly felbomlása
- A világ gyarmati újrafelosztásának igénye
- 1914. jún. 28. Ferenc Ferdinánd trónörökös meggyilkolása Szarajevóban

A Központi Hatalmak törekvései az I. világháborúban:

- Németország:
  - újabb gyarmatokat szerezni
  - megtörni Anglia tengeri hatalmát
  - Európa vezető hatalmának lenni
- OMM:
  - a Balkánt a befolyása alá vonni

Az Antanthatalmak törekvései az I. világháborúban:

- Anglia:
    - megtartani világbirodalmát - növelni azt
    - megtörni Németország katonai erejét
    - megerősíteni tengeri hatalmát
  - Franciaország:
    - visszavágni az 1871-es vereségért
    - újabb gyarmatokat szerezni
  - Oroszország:
    - a Balkánt a befolyása alá vonni
    - elfoglalni a Boszporuszt és a Dardanellákat
  - Olaszország:
    - gyarmatokat szerezni Afrikában
    - elfoglalni Albániát
    - befolyást szerezni a Balkánon
- A háború kitörésekor semleges maradt

A háború német elképzelése:

- Schlieffen-terv /1905/: Villámháború
1. Lerohanni Franciaországot
OMM: lassítani az orosz mozgósítást
Szerbia féken tartása
  2. Legyőzni Oroszországot az OMM-val
  3. Anglia térdre kényszerítése

Új fegyverek az első világháborúban:

tank, gáz, repülő, tengeralattjáró, géppuska, messzehordó ágyú, kézigránát,

Harcmodor:

állóháború a frontvonalakon, a hátszágban viszonylagos nyugalom és béke.

Az I. világháború menete:

1914:

- Hindenburg győz Tannenbergnél az oroszok felett /VIII. 26-30/
  - német /Moltke/ kudarc a Marne folyónál /IX. 5 - 10/
  - OMM veresége Galíciában
  - OMM veresége Szerbiában
- Kialakult az állóháború

1915:

- Antant kudarc Gallipolinál / III. - 1916. I./
- német /Falkenhayn/ sikere Gorlicénél /V. 2/
- brit támadás a flandriai Yper-nél - német gáztámadás
- Olaszország belépése az antant oldalán /Triesztért, Tirolért stb./
- Isonzó - állóháború
- francia /Joffre/ kudarca Champagne-ban
- Bulgária hadba lépése a németek oldalán /Macedóniáért/
következmény: Szerbia összeomlott
- kibontakozott a tengeri háború -
a Lusitania elsüllyesztése /V. 5/

1916:

- német támadás - verduni csata /II. - VI/ - "vérszivattyú"
- antanttámadás a Somme folyónál /VII. 1 - XI/ - tankok
- Brusilov sikeres offenzívája /VI./
- Románia hadba lépése az antant oldalán /VIII./
- Döntetlen tengeri csata a Jütland-szigeteknél /V./
- Ferenc József halála /XI./
- IV. Károly békeajánlata - visszautasítják

1917:

- a román csapatok szétverése
- angol támadás - Ypern - "sárcsata"
- a német korlátlan tengeralattjáró háború meghirdetése
- az USA hadba lépése az antant oldalán /IV. 6/
- az orosz forradalmak kitörése / II. 23. , XI. 7/
- a németek hazaengedik Lenint felszítani a forradalmat
- orosz /Kerenszkij/ offenzíva - kudarc
- Görögország belépése az antant oldalán
- az antant támadása Isonzónál - kudarc
- a Központi Hatalmak támadása - Piave folyó - állóháború

1918:

- Breszt-Litovszk - béke a németek és a szovjetek között /III.3/
- a bukaresti annexiós béke /V. 7./
- német /Hindenburg és Ludendorff/ offenzíva a Somme-nál
- fordulat az antant Monarchiával kapcsolatos terveiben
- a németek újabb kudarca a Marne folyónál
- az antant ellentámadása /Foch, Pétain, Haig, Pershing/ /VIII. 8/
- Bulgária kilépése a háborúból /IX. 29/
- Törökország kapitulációja / X. 30/
- széthullott az Osztrák-Magyar Monarchia:
  - Okt. 28: Csehország
  - Okt. 29. Horvátország
  - Okt. 30. Szlovákia
  - Okt. 30-31. Öszirózsás forradalom Magyarországon
  - Dec. 1. Erdély
- az OMM békekötése Padovában /XI. 3/
- Németország kapitulációja /november 11./

Mivel záródott le az I. világháború?

A versaillesi békével, mely 1919 január 18-tól 1920. augusztus 20-ig ülésezett.

Melyek voltak a központi hatalmak vereségének okai:

- Az antant gazdasági túlereje
- Az antant katonai túlereje
- A németek rövid háborúra készültek, a háború elhúzódott
- A központi hatalmak katonai hibái
- Az emberek békevágya